หัวข้อวิทยานิพนธ์ การพัฒนากลยุทธ์การสร้างเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

ของนักศึกษาพยาบาลในสถาบันของรัฐ

ผู้เขียน นางสมพร สันติประสิทธิ์กุล

ปริญญา ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต (การวิจัยและพัฒนาการศึกษา)

คณะกรรมการที่ปรึกษา ศ. เกียรติคุณ คร.อนุรักษ์ ปัญญานุวัฒน์ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

รศ.คร.ชูชีพ พุทธประเสริฐ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ผศ.คร.อัจฉราพร ศรีภูษณาพรรณ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้ใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา วัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพและความคาดหวังในการ สร้างเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ 2) สร้างและพัฒนากลยุทธ์การสร้างเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาพยาบาล และ 3) ศึกษาผลการทดลองใช้กลยุทธ์การสร้างเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารด้านวิชาการ 8 คน อาจารย์ 224 คน และนักศึกษาพยาบาล 366 คน จากสถาบันการศึกษาของพยาบาลเขตจังหวัดภาคเหนือในสังกัดของรัฐโดยใช้แบบสอบถาม และ แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย t test, χ^2 , และ SWOT Analysis

ผลการศึกษา พบว่า 1) สภาพการสร้างเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณส่วนใหญ่เกิดขึ้นบ้างแล้วและ
กลุ่มตัวอย่างมีความคาดหวังในการจัดการเรียนการสอนให้มีการสร้างเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ
มากกว่าสภาพที่เป็นอยู่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 2) กลยุทธ์การสร้างเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ
ประกอบด้วย 4 ประเด็นกลยุทธ์ ได้แก่ 1) การบริหารจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการคิดอย่างมี
วิจารณญาณ 2) การพัฒนาและบริหารจัดการปัจจัยที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนที่สร้างเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ 3) การพัฒนาอาจารย์ผู้สอนให้มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนที่สร้างเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และ 4) ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนานักศึกษาให้เป็นผู้ที่มีการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และ 3) ผลของการใช้กลยุทธ์ การบูรณาการกระบวนการพยาบาลกับการ เรียนการสอนด้วยวิธี Scaffolding และการทำ Concept Mapping พบว่า จากการทดลองแสดงถึงประสิทธิภาพและความเหมาะสมของกลยุทธ์ที่พัฒนาขึ้น โดยแสดงออกถึงความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาหลังและก่อนการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และ

ความพึงพอใจของอาจารย์และของนักศึกษา

สรุป ผลการวิจัยครั้งนี้ มีความแตกต่างไปจากผลการศึกษาวิจัยที่มีอยู่ในเชิงความชัดเจนของการมีกล ยุทธ์ที่ปฏิบัติได้เชิงระบบ โดยองค์ประกอบของกลยุทธ์จะมีทั้งกลยุทธ์ที่เป็นปัจจัยเอื้อ เช่น การบริหาร จัดการ บทบาทผู้บริหาร เป็นต้น ส่วนกระบวนการขับเคลื่อน คือ ความชัดเจนในการสร้างเสริมการ คิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาพยาบาลที่จะนำไปสู่การปฏิบัติและความสำเร็จตามเป้าหมาย Thesis Title Strategy Development to Enhance Critical Thinking

for Nursing Students in Public Institutes

Author Mrs. Somporn Santiprasitkul

Degree Doctor of Philosophy

(Research and Development in Education)

Advisory Committee Prof. Emeritus Dr. Anurak Panyanuwat Advisor

Assoc. Prof. Dr. Choocheep Puthaprasert Co-advisor

Asst. Prof. Dr. Acharaporn Sripusanapan Co-advisor

ABSTRACT

The purposes of this research were to 1) explore the current situations and expected situation of the critical thinking enhancement for nursing students in state institutes of Thailand; 2) develop the critical thinking enhancement strategy for nursing students in state institutes; and 3) examine the implementation results of the selected critical thinking enhancement strategy for nursing students in state institutes. The population of this research consisted of 1,049 people in nursing state institutes. The samples were systematically and purposively selected, consisted of 8 academic administrators, 224 nursing instructors, 366 third and fourth year nursing students. Data were collected conducted by using questionnaires, evaluation form, interviewing form and SWOT analysis form. Frequency distribution, percentage, means, dependent t test, χ^2 , SWOT analysis were applied to analyze the collected data relating to the research objectives.

The research results were found that the expected situations on enhancing the critical thinking were significantly higher than those of the current situations. Strategies to enhance critical thinking for nursing students consisted of 1) teaching and learning management focusing on critical thinking enhancing for nursing students; 2) development and management with factors of teaching and learning for critical thinking; 3) instructors' development capacity for teaching nursing students to enhance critical thinking for the nursing students. The testing results indicated that the average score of

nursing process was appropriate and reflective with critical thinking skills, and satisfaction as being given by the instructor group and nursing student group thinking; and 4) promoting and supporting elements for nursing students to be critical thinkers. The strategies were developed and tested with the results of integrated nursing process with scaffolding and concept mapping techniques to enhance critical

Conclusion: the finding of this research was different from another previous researches in clarification aspect on systematical practical strategies. The elements of strategies were included strategy on contributing factors, for instance, management, role of administrators, etc. and process to drive strategy obviously which was critical thinking enhancement for nursing students practically and successfully.